

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัณฑต

ในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองนั้น จะต้องพัฒนาที่คุณในทุกพื้นที่ทุกผู้ทุกคน ไม่ว่าผ่านธุรกิจที่อาชีวินพื้นแผ่นดินไทย จะใกล้หรือไกล จะอยู่ในเมืองหรือชนบท ต้องพัฒนาคนให้เท่าเทียมกัน การจัดการศึกษานั้นเป็นเรื่องสำคัญต้องทราบหนักถึง ผู้ที่ด้อยโอกาสโดยเฉพาะคนในชัยของ ห่างไกลคอมมูนิตี้ การจัดการศึกษาในโรงเรียนสำรวจ ตรวจสอบน้ำท่วมที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กเยาวชนและ ประชาชนในชาติ ให้มีความรู้ มีความสามารถในการดำรงชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดี การมีสุขภาพ ที่ดีแข็งแรงและการศึกษาจะ บ่งบอกถึงระดับการที่เป็นผู้ได้รับการพัฒนา เพราะว่าโรงเรียน สำรวจตรวจสอบน้ำท่วม ไม่เพียงแต่จัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว แต่มุ่งเน้นพัฒนาทั้ง ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สภาพแวดล้อม เรียนรู้การดำรงชีวิตในสังคม เมื่อทุกคนได้รับ การศึกษา มีความรู้ มีทักษะวิชาการอาชีพ ก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถพัฒนาประเทศชาติได้

แนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ได้นเนนคนเป็นศูนย์กลาง จุดมุ่งหมายของการพัฒนา คือ การให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพมีภูมิปัญญาทางความคิดที่จะ เป็นผู้ชี้นำและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เน้นศักดิ์ศรีของความเป็นคน มีจิตสำนึกและ รับผิดชอบต่อสังคมแต่อย่างไรก็ตามยังคงมีบางพื้นที่มีสภาพภูมิประเทศและสภาพสังคม ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าไปจัดการศึกษาในลักษณะปกติได้โดยสะดวก ได้แก่ พื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลคอมนาคม เป็นพื้นที่ชายแดนมีปัญหาเรื่องความมั่นคง และได้รับผลกระทบจากการสรุบ ของประเทศเพื่อนบ้าน พื้นที่ดังกล่าวที่เรียกว่าพื้นที่ชายแดนที่มากไปด้วยประชาชนที่อยู่ อาศัยเป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษาเล่า เรียน ไม่สามารถ อ่าน ออก เขียน ได้ ทำให้ขาดความรู้และทักษะด้านต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและห้องถีน รวมทั้งเกิดปัญหาด้านต่างๆ ทางสังคมตามมา (ชนชัย มะธิป์ไชย, 2553 : 2) ด้วยเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนตัวราชธานีช่วยแคน จึงได้ถือ กำเนิดขึ้น โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงสนพระทัยเกี่ยวกับ ชาวเขาที่เข้ามาอาศัยพระบรมโพธิสมการตลอดจนประชาชนไทยใกล้คอมนาคมด้วยน้ำพระทัยที่ เปี่ยมด้วยพระเมตตากรุณาต่อประชาชนชาว จึงให้ความอุปถัมภ์ค้ำชู และได้พระราชทานพระ ราชทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินที่มีผู้บริจาคถวายโดยเสด็จพระราชกุศลนำไปจัดตั้งโรงเรียน ชาวเขา และประชาชนใกล้คอมนาคม ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะเสด็จพระราช

ดำเนินเปิดโรงเรียน ด้วยพระองค์เองทุกแห่งและยังอุปถัมภ์โรงเรียนตำราจตุรูปธรรมชัยแคนมาโดยตลอด ทำให้กิจการของโรงเรียนตำราจตุรูปธรรมชัยแคนมีความเจริญก้าวหน้าและขยายออกไปอีกในหลายพื้นที่ โดยดำเนินงานตามปรัชญาของตำราจตุรูปธรรมชัยแคนสามประการ คือ หนึ่ง ต้องทำการบูรได้อย่างทหาร ส่องปรานปรมากาชญากรรมໄต้ออย่างตำราจ และสามต้องพัฒนาช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเพลเรือน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2523 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานโครงการพระคำราฯ ให้กับโรงเรียนตำราจตุรูปธรรมชัยแคน เพื่อดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี โรงเรียนตำราจตุรูปธรรมชัยแคน จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนที่ห่างไกล การคมนาคม นอกจากนั้นยังมีการกิจทลักษ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ดำเนินงานโครงการพระราษฎร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๘ โครงการ ดังนี้ (สำนักโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2540 : 29)

1. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
2. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
3. โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร
4. โครงการนักเรียนในพระราชนูเคราะห์
5. โครงการฝึกอาชีพ
6. โครงการส่งเสริมสหกรณ์
7. โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
8. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการเหล่านี้ มุ่งส่งเสริมพัฒนา“เด็กและเยาวชนให้มีโภชนาการดีสุขภาพแข็งแรง ไฟเรียนรู้ซึ่วสัตย์ประยัดและอดทน มีความรู้และทักษะทางวิชาการและการอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ให้มีความรักและห่วงแห่งทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทยเพื่อให้พวงเข้าเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งดำเนินมาแล้วกว่า 50 ปี ปัจจุบันโรงเรียนตำราจตุรูปธรรมชัยแคน ได้ใช้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราษฎร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550-2559 (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2551:3, 11) ทำให้เกิดความชัดเจนในแนวทางการทำงาน มีการระดมทรัพยากรของทุกภาคส่วนและผนึกกำลังร่วมกัน ส่งผลทำให้เด็กเยาวชน และประชาชนในถิ่นทุรกันดารเป็นจำนวนมากมีโอกาสที่ดี และสุขภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ “ เด็กและเยาวชนมีโภชนาการดีสุขภาพแข็งแรง ไฟเรียนรู้ ซึ่วสัตย์ ประยัดและอดทน มีความรู้และทักษะทางวิชาการและการอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและห่วงแห่งทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้ ” ที่สำคัญไป

กว่านั้น การพัฒนาครูในโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้ ยังส่งเสริมให้ศิษย์เก่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ามารัฐเป็นครูตัวรวจตรวจสอบรายได้ เพื่อเข้าไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยอยู่ในโครงการผลิตครูตัวรวจตรวจสอบรายได้ เมื่อปี พ.ศ.2540 กองบัญชาการตัวรวจตรวจสอบรายได้เสนอเรื่องกับสำนักงานตัวรวจแห่งชาติ และได้รับการอนุมัติโครงการ 5 รุ่นละ 80 คน และได้รับการสนับสนุนอนุมัติโครงการมาจนถึงปัจจุบัน รุ่นที่ 11 เป็นการพัฒนาที่ครบวงจรและต่อเนื่องยิ่งก็ว่าได้ การศึกษาจึงนับได้ว่าเป็นด้วยวัสดุคุณภาพชีวิตอีกข้อที่สำคัญ เพราะทั่วโลกจะถือว่า “ประเทศที่มีอัตราการศึกษาของประชากรภายในประเทศอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงนั้นย่อมถือว่าประชากรในประเทศนั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย” เช่น ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ เป็นต้น (ชนชัย มะธิปไวย, 2552 : 4)

ปัจจุบัน โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้มีพัฒนาการของการจัดการมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและประชาชนให้ปรับตัวกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และรวมถึงความมั่นคงของประเทศ งานด้านการข่าว โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้เข้ามายัดการศึกษานี้ไม่ได้มองในด้านการศึกษาในรั้วของโรงเรียนเท่านั้น ยังเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้กับชุมชนและเป็นการพัฒนาโดยภาพรวมของสังคมในชุมชน ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น พอประมาณได้ว่าครูตัวรวจตรวจสอบรายได้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในพัฒนาคนให้มีสามารถทั้งด้านความรู้และทักษะทางวิชาการและอาชีพ การพัฒนานี้ก็พัฒนาอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และเป็นกำลังที่พัฒนาประเทศชาติต่อไปได้ผู้วิจัยจึงถึงถึงความสำคัญที่จะศึกษาเรื่อง บทบาทในการพัฒนาพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนของโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่กองกำกับการตัวรวจตรวจสอบรายได้ 31 จังหวัดพิษณุโลก เพื่อสะท้อนถึงปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่า บทบาทของโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้จะด้องเข้ามายืนบทบาทที่สำคัญอย่างไร เป็นไปในทิศทางใด และจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องนี้เพื่อต้องการที่จะศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนหลังจากได้รับการช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมา ในชุมชนของโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบรายได้ จังหวัดน่าน ศึกษาในประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ หลังจากได้รับการพัฒนาของกองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ หลังจากได้รับการพัฒนาของกองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือของกองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้และภาระหนี้สิน บทบาทของโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่กองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก
2. การที่โรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ จัดการศึกษาในโรงเรียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจะส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ จังหวัดพิษณุโลก
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ : ศึกษาในชุมชนของโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ จังหวัดพิษณุโลก
3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.1 ประชากร คือ ประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติดีราชการ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดกองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งหมด 381 คน
 - 3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจครัวเรือนบ้านลาดเรือ ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติดีราชการ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดกองกำกับการสำรวจครัวเรือนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก ทำการสุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง จำนวน 175 คน
4. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้และภาระหนี้สิน

4.2 ด้วยความต้องการได้แก่ คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ สังกัดกองกำกับการตำราจตระเวนชายแดนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการและการศึกษาวิจัยของ วีระพล สุชาอรรถ,(2550) และการศึกษาวิจัยของประภาส บำรุง (2550) มาประยุกต์ในการกำหนดกรอบแนวคิดและการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ด้านร่างกาย
2. ด้านจิตใจ
3. ด้านสภาพแวดล้อม
4. ด้านเศรษฐกิจ
5. ด้านการยอมรับทางสังคม

คำนิยามศัพท์

บทบาท หมายถึง การแสดงท่าทางตามบท การที่ได้มีส่วนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น บทบาทของโรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ

การพัฒนา หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลีคลายไปในทางที่ดี ทำให้เดิบโต งอกงาม ทำให้งอกงามขึ้น

คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิต ที่พัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่เพื่องดงามได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุขและทำให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วย โดยสรุปแล้วคุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตและดำเนินกิจกรรมทั้งหลายของชีวิตด้วยพละกำลัง ความรู้ และความสามารถทั้งปวงที่ตนมีอยู่ด้วยความราบรื่นทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมไปถึงความปลดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วยความสมควร

โรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ หมายถึง โรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติธรรม จังหวัดพิษณุโลก สังกัดกองกำกับการตำราจตระเวนชายแดนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550- 2559

ครู ตชด. หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่การสอนในโรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ สังกัดกองกำกับการตำราจตระเวนชายแดนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก

ชุมชน หมายถึง ชุมชนที่อยู่ในเขตบริการ โรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านลาดเรือ สังกัดกองกำกับการตำราจตระเวนชายแดนที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก

สุขภาพด้านร่างกาย หมายถึง ภาวะความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายที่มีการเจริญเติบโตเป็นปกติและมีการพัฒนาสมกับวัย ระบบต่าง ๆ ของร่างกายทำงานเป็นปกติ ร่างกายมีความด้านทานโรคดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและความทุพพลภาพ

สุขภาพด้านจิตใจ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวให้มีสุขอยู่กับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่น จิตมีความสดชื่น ร่าเริงแจ่มใสสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี เพชริญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ดีและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสนาย

สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและไม่ใช่กายภาพในชุมชนของโรงเรียน ดชด.บ้านลาดเรือหรือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผนประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนชึ่งกันและกัน

สังคม หมายถึง คนในชุมชนโรงเรียนสำรวจตรวจสอบความช่วยเหลือในชุมชน ที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎหมายฯ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท วงการหรือ หมู่บ้าน

เศรษฐกิจ หมายถึง งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายขาย และการบริโภค ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชนการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการตามอุปสงค์และอุปทานระหว่างผู้มีส่วนโดยการแลกเปลี่ยนหรือสื่อกลางการแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่าเครดิตหรือเดบิตที่ยอมรับกันภายในเครือข่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจตรวจสอบความช่วยเหลือในชุมชน หลังจากได้รับการพัฒนาของกองกำกับการสำรวจตรวจสอบที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจตรวจสอบความช่วยเหลือในชุมชน หลังจากได้รับการพัฒนาของกองกำกับการสำรวจตรวจสอบที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโรงเรียนสำรวจตรวจสอบความช่วยเหลือในชุมชน หลังจากของกองกำกับการสำรวจตรวจสอบที่ 31 จังหวัดพิษณุโลก